

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 451/2022-32

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a sudcov Jany Laššákovej a Petra Molnára v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o prijatej ústavnej sťažnosti advokáta [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Marják, Ferenci & Partners s. r. o., Tajovského 17, Košice, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Ján Ferenci, proti postupu a uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 43 PExre 5/2019-364 z 3. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 451/2022-14 z 13. októbra 2022 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou sa domáhal vyslovenia porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) napadnutým postupom a uznesením všeobecného súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Napadnuté uznesenie žiada zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Súčasne požaduje priznať mu trovy konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že obchodná spoločnosť LAMA SK s. r. o. bola 12. júla 2018 na základe návrhu oprávnenej osoby AKFU LEGAL, s. r. o., zapísaná do registra partnerov verejného sektora.

3. Okresnému súdu bol 19. júna 2019 podľa § 12 ods. 1 zákona č. 315/2016 Z. z. o registri partnerov verejného sektora a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

(ďalej aj „zákon o registri partnerov verejného sektora“ alebo „zákon č. 315/2016 Z. z.“) doručený podnet podnecovateľa [REDAKOVANÉ] na začatie konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora u partnera verejného sektora LAMA SK s. r. o.

4. Konanie bolo začaté vydaním uznesenia č. k. 43 PExre 5/2019-22 z 31. júla 2019 a uznesením č. k. 43PExre 5/2019-98 z 27. septembra 2019 okresný súd rozhodol o pribratí oprávnenej osoby „AKFU LEGAL, s r. o.“ do konania ako účastníka konania, ktorá o to požiadala 19. augusta 2019.

5. Spoločnosť LAMA SK s. r. o., bola z registra partnerov verejného sektora vymazaná Okresným súdom Žilina (ďalej len „okresný súd“) na základe jej žiadosti o dobrovoľný výmaz 2. júna 2020 (č. l. 224 v spise).

6. Dňa 9. decembra 2020 bol okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa ako oprávnenej osoby na zápis tejto spoločnosti do registra partnerov verejného sektora. Okresný súd ju zapísal do tohto registra 22. decembra 2020.

7. Uznesením č. k. 43PExre 5/2019-364 z 3. februára 2022 okresný súd podľa § 12 ods. 7 zákona o registri partnerov verejného sektora rozhodol o výmaze LAMA SK s r. o., z registra partnerov verejného sektora.

8. Sťažovateľ tvrdí, že ako oprávnenej osobe okresný súd v rozpore s druhou vetou § 12 ods. 4 zákona o registri partnerov verejného sektora opomenul doručiť uznesenie o začatí konania s určením lehoty, v ktorej by mohol realizovať procesné oprávnenie navrhnúť pribratie jeho osoby do konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora súbežne vedeného na totožnom okresnom súde pod sp. zn. 43 PExre 5/2019.

8.1. Hoci rozhodnutie o výmaze nadobudlo právoplatnosť pred viac ako dvomi mesiacmi, rozhodnutie dosiaľ mu nebolo doručené, teda je zrejmé, že vo vzťahu k nemu uznesenie okresného súdu ešte nie je právoplatné.

8.2. O analyzovanom zásahu nadobudol vedomosť až 25. mája 2022, keď došlo k výmazu spoločnosti LAMA SK s. r. o. z registra partnerov verejného sektora, takže podľa jeho názoru lehota na podanie ústavnej sťažnosti je zachovaná.

9. Podľa údajov z vyžiadaného súdneho spisu predloženého okresným súdom bolo zistené, že napadnuté uznesenie zatiaľ nebolo doručené sťažovateľovi.

10. Súčasťou spisu bol aj spis sp. zn. 6 P Vym 1/2022, v ktorom sa nachádzalo uznesenie č. k. 43 PExre 5/2019-364 z 3. februára 2022 (právoplatné 3. marca 2022 vo výroku I, ktorým okresný súd vymazal spoločnosť LAMA SK s. r. o. z registra partnerov verejného sektora, a právoplatné 19. marca 2022 – pokiaľ ide o II. výrok o nepriznaní nároku na náhradu trov konania žiadnemu z účastníkov konania). Proti rozhodnutiu o výmaze vo výroku I nie sú prípustné opravné prostriedky. Podľa výpisu a aktuálneho stavu k 18. júlu 2022 vo vložke č. 32259 je uvedené, že

partner verejného sektora LAMA SK s. r. o. a sťažovateľ ako nová oprávnená osoba boli zapísaní v registri s platnosťou od 22. decembra 2020 do 25. mája 2022.

11. V napadnutom uznesení okresný súd v bode 59 uviedol: „*Vychádzajúc z § 16 ods. 5 zákona č. 315/2016 Z. z. a za analogického použitia ustanovenia § 297 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. (Civilný mimosporový poriadok), rozhodol súd vo veci samej uznesením. Po právoplatnosti tohto uznesenia súd vykoná výmaz partnera verejného sektora z registra partnerov verejného sektora, a to ku dňu nasledujúcemu po dni vykonania výmazu. Súd pristúpil k rozhodnutiu o výmaze partnera verejného sektora napriek tomu, že v priebehu konania došlo dňa 20.05.2020 k výmazu partnera verejného sektora z registra partnerov verejného sektora, kedy bolo dôvodné aplikovať ustanovenie § 12 ods. 8 zákona č. 315/2016 Z. z. v znení novely č. 241/2019 Z. z. účinnnej od 01.09.2019, podľa ktorého ak v priebehu konania o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri dôjde k výmazu partnera verejného sektora na návrh oprávnenej osoby, registrujúci orgán toto konanie dokončí. Ak partner verejného sektora hodnoverne nepreukáže, že údaje o konečnom užívateľovi výhod zapísané v registri boli pravdivé a úplné, registrujúci orgán postupuje podľa odseku 7 s výnimkou rozhodnutia o výmaze. Po právoplatnosti rozhodnutia podľa predchádzajúcej vety začne registrujúci orgán konanie o uložení pokuty podľa § 13 ods. 1. Nakoľko však následne s účinkami ku dňu 22.12.2020 došlo na základe návrhu na zápis podaného oprávnenou osobou [REDAKOVANÉ], so sídlom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], k opätovnému zápisu partnera verejného sektora do registra partnerov verejného sektora, boli podľa názoru súdu splnené okrem hmotnoprávných podmienok na výmaz partnera verejného sektora z dôvodu, že v konaní neunesol dôkazné bremeno ohľadom preukázania správnosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísanom v registri, aj formálne podmienky, spočívajúce v okolnosti, že partner verejného sektora je ku dňu vydania tohto rozhodnutia v registri zapísaný. Preto bolo potrebné postupovať podľa § 12 ods. 7 veta prvá pred bodkočiarkou zákona č. 315/2016 Z. z. V prospech tohto postupu svedčí aj znenie ustanovenia § 13a zákona č. 315/2016 Z. z., účinného od 01.11.2019, podľa ktorého ak registrujúci orgán vykoná výmaz partnera verejného sektora podľa § 12 ods. 7 alebo § 13 ods. 2, partner verejného sektora nemôže byť do registra zapísaný počas dvoch rokov od výmazu; to platí aj vtedy, ak partner verejného sektora nie je zapísaný v registri ku dňu právoplatnosti rozhodnutia podľa § 12 ods. 8. Prihliadnuc na citované zákonné ustanovenie, v prípade, ak by súd partnera verejného sektora z registra partnerov verejného sektora nevykazal, doba dvoch rokov, kedy by mal platiť zákaz opätovného zápisu do registra, by nemohla byť dodržaná.“*

11.1. Súčasne zo súdneho spisu ústavný súd zistil, že na č. 1. 239 je výpis z registra partnerov verejného sektora, z ktorého tiež vyplýva, že v konaní vedenom pod sp. zn. 13 PRe 1378/2020 došlo k prvozápisu spoločnosti LAMA SK s. r. o. do tohto registra. Ako oprávnená osoba je označený sťažovateľ. Na č. 1. 230 až 232 sa nachádza dohoda o výkone činnosti oprávnenej osoby pre partnera verejného sektora uzavretá medzi sťažovateľom a obchodnou spoločnosťou LAMA SK s. r. o. z 3. decembra 2020. V tejto dohode sa uvádza, že sťažovateľ je spôsobilý stať sa oprávnenou osobou v zmysle § 2 ods. 1 písm. b) zákona č. 315/2016 Z. z. a LAMA SK s. r. o. má záujem stať sa

partnerom verejného sektora. K tomu je pripojený aj verifikačný dokument medzi týmito subjektmi vypracovaný v súlade s § 11 ods. 6 zákona č. 315/206 Z. z. (č. l. 233 až č. l. 235). Uvedené skutočnosti sú spomenuté aj na č. l. 243 v zápisnici o pojednávaní z 11. decembra 2020 (č. l. 238 až 244), kde okresný súd konal s oprávnenou osobou AKFU LEGAL, s. r. o., ktorá sa pojednávania nezúčastnila.

12. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 270/2022-20 z 12. mája 2022 odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky LAMA SK s. r. o. (partner verejného sektora) proti uzneseniu Okresného súdu Žilina č. k. 43 PExre 5/2019-364 z 3. februára 2022 ako zjavne neopodstatnenú. Sťažovateľka okrem iných namietala nesprávne právne posúdenie veci i v tom, že o výmaze z registra okresný súd rozhodol napriek tomu, že v priebehu konania došlo k dobrovoľnému výmazu sťažovateľky z registra a následne k jej druhému zápisu. Pritom vychádzal z § 12 ods. 8 zákona o registri partnerov, podľa ktorého ak v priebehu konania dôjde k výmazu partnera verejného sektora, registrujúci orgán toto konanie dokončí. Ústavný súd sa nestotožnil s námietkami sťažovateľa a konštatoval, že okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia poukázal na skutočnosti, z ktorých v ich vzájomnom súvisi vyvodil záver spochybňujúci pravdivosť a úplnosť zápisu konečného užívateľa výhod. Prihliadol na viacero nepriamych skutočností, z ktorých vyplynula logická úvaha o tom, že na hospodárskom výsledku sťažovateľky sa zúčastňuje aj tretia osoba. Aktívne dlhodobo využívané dispozičné oprávnenia tretej osoby k bankovému účtu sťažovateľky, zmluvné podmienky nájomného vzťahu sťažovateľky a tretej osoby, dôsledne opísané personálne prepojenie sťažovateľky a jej jediného spoločníka s obchodnými spoločnosťami tretej osoby aj po vysvetleniach a interpretáciách sťažovateľky vzbudzujú pochybnosť o tom, že jej jediný spoločník nebol jediným konečným užívateľom. K týmto skutočnostiam pristúpila aj analýza výhod, ktoré od sťažovateľky dostal jej jediný spoločník a ktoré sú v zjavnom nepomere s celkovým ziskom sťažovateľky. Okresný súd reagoval na všetky námietky sťažovateľky tak, že sa s nimi zaoberal v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že v odôvodnení napadnutého uznesenia sťažovateľka dostala primeranú odpoveď na všetky podstatné okolnosti veci.

II.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

II.1. Vyjadrenie okresného súdu:

13. Okresný súd k ústavnej sťažnosti okrem citácie viacerých ustanovení zákona. 315/2016 Z. z. a Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“) uviedol, že v konaní neboli splnené podmienky na to, aby súd mal doručiť uznesenie o začatí konania aj sťažovateľovi, pretože ten nemal v konaní postavenie oprávnenej osoby v zmysle ustanovenia § 12 ods. 3 a 4 citovaného zákona a dôvodnosť jeho účasti na konaní nemohla byť založená ani s poukazom na ustanovenie § 7 ods. 2 CMP, pretože o právach ani o povinnostiach sťažovateľa sa nekonalo ani nerozhodovalo.

14. V konaní postupoval podľa novely zákona o registri partnerov verejného sektora č. 241/2019 Z. z., ktorá okrem iného zmenila ustanovenie § 12 ods. 1 zákona tak, že doň vložila poslednú vetu

obsahujúcu pravidlo, podľa ktorého je pre registrujúci orgán rozhodujúci právny stav a skutkové okolnosti v čase začatia konania. Predmetná novela obsahuje len jedno intertemporálne procesné ustanovenie v § 26 ods. 1, podľa ktorého sa konania o návrhu na zápis, ktoré neboli skončené do 31. augusta 2019, dokončia podľa zákona účinného do 31. augusta 2019. V dôsledku absencie intertemporálneho ustanovenia upravujúceho pravidlo pre konanie o overenie správnosti a úplnosti zapísaných údajov podľa § 12 zákona č. 315/2016 Z. z. začaté a neskončené do 31. augusta 2019 (v súlade so všeobecne uznávanou teóriou procesného práva, používajúc princíp okamžitej aplikability nových procesných pravidiel aj na začaté konania) súd posudzoval právny a skutkový stav veci podľa okolnosti v čase začatia konania, t. j. ku dňu vydania uznesenia o začatí konania (31. júla 2019). V zmysle § 12 ods. 4 zákona č. 315/2016 Z. z. účastníkom konania o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora môže byť oprávnená osoba, ak ju súd na jej návrh do konania pribral. Vychádzajúc z dikcie a účelu ustanovenia § 12 ods. 1 zákona, aj vo vzťahu k posúdeniu okruhu účastníkov konania, je potrebné za relevantný považovať stav platný v okamihu začatia konania.

15. Dňa 31. júla 2019 bola oprávnenou osobou partnera verejného sektora iba právnická osoba AKFU LEGAL s. r. o. Len táto osoba plnila pre partnera verejného sektora LAMA SK s. r. o. povinnosti v čase začatia konania. Preto súd posudzoval pravdivosť a úplnosť údajov, ktoré boli do registra partnerov verejného sektora zapísané na základe návrhu na zápis učiného ešte oprávnenou osobou s účinnosťou k 12. júlu 2018. Právo vyjadrovať sa vo vzťahu k preverovaným údajom o konečnom užívateľovi výhod, ktoré boli do registra partnerov verejného sektora zapísané, prináležalo iba tejto oprávnenej osobe, nie každej ďalšej oprávnenej osobe, ktorá vykonala identifikáciu a overenie identifikácie konečného užívateľa výhod neskôr. Účasť sťažovateľa až následne po začatí konania by preto pre konanie nemohla mať žiaden význam. Začaté konanie o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod partnera verejného sektora sa sťažovateľa nemohlo teda nijako týkať a nemalo na neho žiaden vplyv.

16. Oprávnená osoba, ktorá vykonala identifikáciu, príp. overenie identifikácie konečného užívateľa výhod zapísaného v registri partnerov verejného sektora k momentu začatia konania, je následne aj účastníkom prípadného konania o uložení pokuty, čo explicitne stanovuje § 13 ods. 5 zákona č. 315/2016 Z. z. Hoci v priebehu konania došlo k výmazu partnera verejného sektora z registra a následne k jeho opätovnému zápisu, keď sa novou oprávnenou osobou partnera verejného sektora stal sťažovateľ, táto okolnosť ešte nezakladá dôvod na to, aby súd vo vzťahu k novej oprávnenej osobe (t. j. vo vzťahu k sťažovateľovi) postupoval podľa § 12 ods. 3 zákona č. 315/2016 Z. z., keďže sťažovateľ neplnil pre partnera verejného sektora povinnosti oprávnenej osoby v rozhodnom čase (k momentu začatia konania – teda k 31. júlu 2019). Oprávnenou osobou bola vtedy právnická osoba AKFU LEGAL s. r. o. Zároveň súd nepovažoval za dôvodné rozširovať okruh účastníkov konania o novú oprávnenú osobu ani z iného dôvodu, pretože o právach a povinnostiach novej oprávnenej osoby sa v začatom konaní o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod partnera verejného sektora nemalo konať, sa nekonalo ani nerozhodovalo.

17. Rovnako tak nie je opodstatnené, aby nová oprávnená osoba bola účastníkom prípadného konania o pokute, ktoré má väzbu na konanie podľa § 12 tohto zákona. Tvrdenie, že prípadné rozhodnutie o výmaze by mohlo mať negatívne dôsledky aj na novú oprávnenú osobu, je preto neopodstatnené (ibaže by tak stanovovala písomná dohoda o plnení povinností oprávnenej osoby pre partnera verejného sektora, ktorá je však výlučne záležitosťou zmluvných strán, pričom o právach a povinnostiach v nej obsiahnutých sa v konaní podľa § 12 zákona č. 315/2016 Z. z. nekoná), a to ani vo väzbe na prípadné konanie o pokute, pretože účastníkom konania o pokute je zo zákona oprávnená osoba, ktorá plnila povinnosti oprávnenej osoby pre partnera verejného sektora v momente, ku ktorému súd skúmal pravdivosť a úplnosť údajov zapísaných o konečných užívateľoch výhod v registri partnerov verejného sektora, a teda v žiadnom prípade nie oprávnená osoba, ktorá začala plniť povinnosti oprávnenej osoby partnera verejného sektora až následne. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť, že v konaní o pokute sa oprávnená osoba stáva účastníkom konania priamo zo zákona (§ 13 ods. 5), na rozdiel od konania podľa § 12 tohto zákona, keď oprávnená osoba musí svoje prístupenie do konania včas navrhnúť. Uvedený rozdiel je spojený s účelom účasti oprávnenej osoby v konaní podľa § 12 a v konaní podľa § 13 tohto zákona. Neexistuje žiaden rozumný dôvod na to, aby sa účastníkom konania podľa § 12 mohla stať oprávnená osoba, ktorá sa ňou stala až po začatí konania, keďže proces identifikácie a overenie identifikácie realizovala iná oprávnená osoba a nová oprávnená osoba bola povinná postupovať nestranné a nezávisle od zistení a záverov pôvodnej oprávnenej osoby. Preto sťažovateľovi ani nepatrilo právo stať sa podľa § 12 ods. 4 druhej vety zákona č. 315/2016 Z. z. na základe návrhu na prístupenie do konania účastníkom konania o overení pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora.

18. Zároveň sťažovateľovi nesvedčili ani žiadne iné okolnosti, ktoré by zakladali dôvod na jeho účasť na konaní podľa § 7 ods. 2 CMP, ktoré by odôvodňovali postup podľa § 10 ods. 1 CMP. Oprávnená osoba sa môže v priebehu trvania zápisu partnera verejného sektora meniť a neexistuje žiaden zákonný limit na počet oprávnených osôb, ktoré postupne môžu plniť úlohu oprávnenej osoby. Ak úlohou súdu je posúdiť správnosť zápisu partnera verejného sektora ku dňu začatia konania, jedine oprávnená osoba, ktorá túto úlohu plnila v čase začatia konania, môže prispieť k objasneniu skutkového stavu (čo je aj zmyslom a účelom jej príbratia do konania) a ktorej právne postavenie môže byť prípadným rozhodnutím súdu o výmaze partnera z registra dotknuté, a to aj s ohľadom na konštrukciu deliktuálnej zodpovednosti oprávnenej osoby podľa § 13 zákona č. 315/2016 Z. z. Delikt spočívajúci v uvedení nesprávnych a neúplných údajov v návrhu na zápis údajov do registra podľa § 13 tohto zákona môže spáchať logicky iba oprávnená osoba, ktorá podávala návrh na zápis nesprávnych alebo neúplných údajov v konaní časovo bezprostredne predchádzajúcom začatiu konania podľa § 12, a preto je namieste, aby takáto oprávnená osoba bola účastníkom konania podľa § 12 tohto zákona, ako aj následného *ex officio* začatého konania podľa § 13 tohto zákona, keďže jej právne postavenie môže byť dotknuté eventuálnym uložením pokuty (ale len jej, a nie prípadných oprávnených osôb vykonávajúcich úlohu oprávnenej osoby v neskoršom období, keďže týmto pokuta za spáchanie deliktu, ktorý bol spáchaný predtým, ako sa stali oprávnenými osobami, uložená byť nemôže).

19. Pre úplnosť treba dodať, že ústavnú konformitu postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 43PExre 5/2019 už ústavný súd preskúmal a odobril v uznesení č. k. III. ÚS 270/2022-20 z 12. mája 2022. Okresný súd preto navrhuje, aby ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Okresný súd tiež nesúhlasí s upustením od ústneho prejednávania veci, keďže problematika registra partnerov verejného sektora, procesného postupu súdu je v našom právnom poriadku stále novou a judikatúrou nedostatočne riešenou. Ústne pojednávanie preto môže značne prispieť k objasneniu veci priamo zástupcom okresného súdu.

II.2. Replika sťažovateľa:

20. Sťažovateľ zotrváva na dôvodoch ústavnej sťažnosti a k vyjadreniu súdu uviedol, že tvrdenia okresného súdu sú nesprávne a v rozpore s právnou úpravou vyplývajúcou zo zákona o registri partnerov verejného sektora a CMP. V tejto súvislosti sťažovateľ uvádza, že znenie osobitnej časti dôvodovej správy k novele realizovanej zákonom č. 241/2019 Z. z. napovedá, že posudzovaním právneho stavu k času začatia konania podľa § 12 zákona o registri partnerov verejného sektora mal zákonodarca na mysli posudzovanie (hodnotenie) výlučne hmotnoprávných otázok.

21. Z autentického výkladu (interpretáciou za využitia dôvodovej správy) vyplýva, že posudzovanie procesných otázok, ako je napríklad aj potreba doručenia uznesenia s výzvou a lehotou (podľa druhej vety § 12 ods. 4 zákona o registri partnerov verejného sektora) každému subjektu, ktorý vykonáva pôsobnosť oprávnenej osoby pre príslušného partnera verejného sektora v ktoromkoľvek okamihu (t. j. nielen v čase začatia konania, teda aj sťažovateľovi) počas tohto konania, sa avizovaná novela nedotkla.

22. Podľa dôvodovej správy k predmetnému ustanoveniu: *„V danej situácii sa javí spravodlivým, aby súd vychádzal zo skutkového stavu v čase začatia konania o kvalifikovanom podnete, dodatočné odstránenie porušení, alebo doplnenie údajov nemajú viesť k znemožneniu uloženia sankcie a zastaveniu konania; pripustenie takéhoto stavu by totiž mohlo viesť k špekulatívnemu konaniu partnerov verejného sektora, ktorí by takto mohli úmyselne už pri zápise do registra založiť protiprávny stav a tento udržiavať až do momentu oznámenia o začatí konania o kvalifikovanom podnete a následne zapísať pravdivé a úplne údaje a tak sa oslobodiť od uloženia sankcie.“*

23. Zmienky o (i) snahách vyhnúť sa dodatočnému odstraňovaniu porušení, (ii) snahách vyhnúť sa dopĺňovaniu údajov, (iii) znemožňovaní uloženia sankcie, (iv) zastavení konania, (v) špekulatívnom konaní partnerov verejného sektora, (vi) úmyselnom zakladaní protiprávneho stavu už pri zápise do registra partnerov verejného sektora napovedajú, že zákonodarca novelou vykonanou zákonom č. 241/2019 Z. z. usiloval o elimináciu hmotnoprávných nedostatkov. V predmetnej novele absentuje akákoľvek zmienka o snahe zmeny procesných aspektov obsiahnutých v zákone o registri partnerov verejného sektora, čo bez pochyb odôvodňuje procesný postup opísaný sťažovateľom v ústavnej sťažnosti, ktorý však bol zo strany okresného súdu porušený. Sťažovateľ na margo v závere uvádza, že ústavný súd sa v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 270/2022 právnou otázkou, ktorá tvorí predmet tohto konania, žiadnym spôsobom nezaoberal, keďže sťažovateľom

bol partner verejného sektora, a nie oprávnená osoba (ako to je v tomto konaní), čím tento argument okresného súdu nemá žiadnu relevanciu.

III.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

24. Podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ústavný súd môže vo veciach podľa odseku 1 písm. d) až h) a k) upustiť od ústneho pojednávania, ak je na základe podaní účastníkov a spisov predložených ústavnému súdu zrejme, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Vo veciach podľa odseku 1 písm. a) až c), i) a l) môže ústavný súd za rovnakých podmienok upustiť od ústneho pojednávania, len ak o ústne pojednávanie žiaden z účastníkov nepožiadal najneskôr vo svojom prvom podaní vo veci. Senát ústavného súdu v predmetnej veci dospel k záveru, že po zadovážení písomných vyjadrení a podkladov ústne pojednávanie už neprinesie ďalšie objasnenie veci, preto vec prerokoval na neverejnom zasadnutí.

25. Ústavný súd predovšetkým skúmal, či konanie začaté vydaním uznesenia č. k. 43 PExre 5/2019-22 z 31. júla 2019, ktoré vyústilo vydaním napadnutého uznesenia, je nepretržité od začiatku a vytvára jednotný celok (vzhľadom na výmaz a následný zápis partnera verejného sektora na návrh inej oprávnenej osoby). V závislosti od toho, či nedoručením napadnutého uznesenia sťažovateľovi bolo odňaté právo na prístup k súdu (právo konať pred súdom), ktoré je imanentnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a či okresný súd mal sťažovateľovi zaslať uznesenie s výzvou a lehotou na pribratie do konania (druhá veta § 12 ods. 4 zákona o registri partnerov verejného sektora), ako aj pribrať ju do konania, keďže ako oprávnená osoba mal záujem participovať na predmetom konaní.

26. Ako vyplýva z ústavnej sťažnosti, spoločnosť LAMA SK s. r. o. bola z registra partnerov verejného sektora vymazaná okresným súdom na základe jej žiadosti o dobrovoľný výmaz z 2. júna 2020. Dňa 9. decembra 2020 bol však okresnému súdu doručený návrh sťažovateľa ako oprávnenej osoby na zápis LAMA SK s. r. o. do registra partnerov verejného sektora. Okresný súd spoločnosť potom opätovne zapísal do tohto registra 22. decembra 2020.

27. Okresný súd v konaní sp. zn. 43 PExre 5/2019 nekonal so sťažovateľom (ako novou oprávnenu osobou), pretože nebol účastníkom konania od jeho začiatku, a preto mu nedoručoval pôvodné uznesenie o začatí konania s určením lehoty, v ktorej by mohol realizovať procesné oprávnenie navrhnúť pribratie jeho osoby do konania o overenie pravdivosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísaných v registri partnerov verejného sektora.

28. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 299/04, II. ÚS 78/05) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo

na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. IV. ÚS 77/02).

29. Ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti uprednostňuje materiálne poňatie právneho štátu, ktoré spočíva okrem iného na interpretácii právnych predpisov z hľadiska ich účelu a zmyslu, pričom pri riešení (rozhodovaní) konkrétnych prípadov sa nesmie opomínať, že prijaté riešenie (rozhodnutie) musí byť akceptovateľné aj z hľadiska všeobecne ponímanej spravodlivosti (m. m. IV. ÚS 1/07, IV. ÚS 75/08, I. ÚS 57/07, I. ÚS 82/07, IV. ÚS 182/07).

30. Okresný súd logicky vyložil jednotnosť a nepretržitosť konania, ktoré vyústilo k vydaniu napadnutého uznesenia (čo napokon bolo potvrdené aj ústavným súdom v konaní vedenom pod sp. zn. III. ÚS 270/2022). Poukázal na zákonné ustanovenia, na ktorých založil svoje rozhodnutie, aj zákonne zdôvodnil, prečo v predmetnom konaní nepovažoval za účastníka konania sťažovateľa (s prihliadnutím aj na dôsledky neunesenia dôkazného bremena ohľadom preukázania správnosti a úplnosti údajov o konečnom užívateľovi výhod zapísanom v registri v podobe prípadného konania o pokute vo vzťahu k oprávnenej osobe, ktorá bola účastníčkou konania).

31. Ústavný súd v súvislosti s riešením otázky absencie intertemporálnych ustanovení právneho predpisu (na ktoré sa odvoláva i okresný súd) poukazuje na nález č. k. PL. ÚS 107/2011 z 22. októbra 2014, v ktorom uviedol: «Pokiaľ ide o oblasť procesného práva, platí, že nová právna úprava sa uplatní na všetky prebiehajúce konania, ibaže zákon neustanovuje inak. Ústavný súd v tomto smere poukazuje na rozhodnutie najvyššieho súdu, podľa ktorého „pre procesné právo vo všeobecnosti platí, že nové ustanovenia zákona sa aplikujú nielen v konaniach, ktoré boli začaté po účinnosti novely, ale aj v konaniach, ktoré boli začaté podľa starších právnych predpisov. Táto zásada sa neuplatní v tých prípadoch, ak zákon z nej ustanoví výnimky“ (porov. uznesenie najvyššieho súdu č. k. 6 MCdo 12/2012 z 26. júna 2013).

32. V súlade s uvedenou judikatúrou okresný súd postupoval v preskúmvanej veci (pozri bod 14 tohto nálezu) a použil výklad označených zákonných ustanovení *e ratione legis*. Pokiaľ sťažovateľ upriamuje pozornosť na dôvodovú správu k ustanoveniu § 12 zákona o registri partnerov verejného sektora, ústavný súd konštatuje, že výklad práva podľa dôvodovej správy (tzv. autentický výklad) je iba jedným z možných spôsobov interpretácie právnej normy. V právnej vede neexistuje všeobecne prijatá dohoda, či niektorá z metód výkladu má prioritu.

33. K namietanej ústavnej neakceptovateľnosti právneho názoru okresného súdu o (ne)účastníctve sťažovateľa v preskúmvanom konaní ústavný súd akcentuje na svoju ústavne determinovanú oddelenosť od systému všeobecného súdnictva, ktorá mu nedovoľuje zasahovať do spôsobu, akým všeobecné (správne) súdy vykladajú a uplatňujú podústavné právo. Výnimkou sú prípady výkladu a uplatnenia obyčajného práva, ktoré vedú k porušeniu základných práv a slobôd. K tomu však v tomto prípade nedošlo. Procesný postup okresného súdu, ktorý spočíval v nedoručení výzvy a tiež

napadnutého uznesenia okresného súdu sťažovateľovi ako zapísanej novej oprávnenej osobe bol tak správny a zákonný.

33. Ústavný súd konštatuje, že opísaným postupom, ako aj uznesením okresného súdu v namietanom konaní nedošlo k porušeniu sťažovateľovho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru . Preto ústavnej sťažnosti sťažovateľa napokon ústavný súd nevyhovel.

34. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie poslednému z účastníkov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. februára 2023

Luboš Szigeti
predseda senátu